

॥ अथ द्विपचाशत्तमोऽध्यायः ॥ Chapter-52

वसिष्ठ उवाच : -ततो गच्छेन्नृप श्रेष्ठादरिष्टामिष्टदामिह ॥

निर्बंजति समाख्याता या देवी पृथिवीतले ॥ १

अत्रायातः पुरा शंभुः श्रीमालं द्रष्टुमादरात् ॥

योगसिद्धा महालग्नीयौगिन्यां यत्र मूरिशः ॥ २

नग्नः कपालमासाद्य पाणिपात्रौ हिमूष्णः ॥

परिब्रामच काणि यौगिनीनां विलोक्यन् ॥ ३

असितायां चतुर्दश्यां मैत्ररूमादाय विश्वमुक् ॥

चत्वरै समुपाविश्य भुक्तवान्भवनीपते ॥ ४

ततो रात्रौ समासीनो ह्यरिष्टस्य तरोस्तले ।

भुवि च योगं विनिक्षिप्य सिद्धयोगासने स्थितः ॥ ५

मध्यरत्रेऽथ संप्राप्ते यौगिन्यः क्रीडितुं मितः ॥

कामरूपधराः सर्वाः सर्वालंकारभूषिताः ॥ ६

-०-

१ ए द्रष्टु

२ ए कामरूपधाराः सर्वा

(४७३)

मातंगी ज्वालिनी चण्डा चम्पुण्डा कपालिनी ॥
कराली कपिला यक्षी प्लवंगी भीषणी कला ॥ ७

स्ताश्चान्याश्च योगिन्यः शक्तयस्ताः परात्मिकाः ॥
भासमानाः स्वतन्त्राभिरायुस्तत्र चत्वरं ॥ ८

यत्र देवा[ः] महेशानः सिद्धयोगासनस्थितः ॥
अत्युग्रशक्तयो राजन्मैयुत्थानपराद्भुक्त् ॥ ९

निरीक्ष्य योगिनं क्रुद्धा देवेशमिदमब्रुवन् ॥ १०

योगिन्य उवाचः-अस्य चत्वरवृक्षास्य निशीर्षं कस्त्वमागतः ॥
हताऽपसर शीघ्रं हि क्रीडा नोत्र भविष्यति ॥ ११

वसिष्ठ उवाच : -हत्युक्तः स तदा देवा योगिनीभिरनाज्वान् ॥
न ताः किञ्चिदपि ब्रूते ध्यानसंस्कृतमानसः ॥ १२

ततः परिकृत्वस्ताभिरीशानां देवशक्तिभिः ॥
बध्यतां बध्यतामैषा हन्यतां हन्यतामिति ॥ १३

-०-

१ ए न्या

(४७४)

- ततो बद्धो महामन्त्रैः शक्तैस्तत्कालसिद्धिः ॥
योगिध्येयापि त्रैशस्तामिर्मन्त्रबलान्प ॥ १४
- न तथापि विजानीते बद्धमात्मानमीश्वरः
ध्येयापितमनोदृष्टिरिष्टस्य तरोस्तले ॥ १५
- नग्नः केश शिखरं महात्पाताः सुदारुणाः ॥
बभूवुः परितो राजन् प्रमथानां भयाबहाः ॥ १६
- चक्रम्पे शिखरी विश्वक् ववां वायुश्च दारुणाः ॥
प्रमञ्जन्नातिवेगेन शिवाभीडावनद्भुमान् ॥ १७
- उद्धुकिना हंसमिथुनाः प्रज्जुव्वा मान्सांर्मयः ॥
पेतुः प्रथमसौधानां ध्वजादंदाश्च समस्ततः ॥ १८
- ततः स्मितमुखी देवी विज्यां च समीपगाम् ॥
उवाच परमा शक्तिः शिवा विस्फार्यं कार्मुकम् ॥ १९
- देव्युवाच :- किमिदं मन्यसे मुमु विजये विज्यावहे ॥
निमील्य नयने पश्य क्वचिदीशं दिगम्बरज्जम् ॥ २०

-०-

१ ए बभूवुः

वसिष्ठ उवाच : हृत्यादिष्टा तदा देव्या समीपे विजया भृशम्
दृष्ट्वाक्वा ध्यानदृशा देवमिदमाह सुरेश्वरीम् ॥ २१

विजयावाच :- देवि श्रीमालनाम्नास्ति कौत्रं लक्ष्मीविनिर्मितम् ।
तत्रारिष्टतलेऽरिष्टं प्राप्य तिष्ठति घूर्जटिः ॥ २२

चत्वरं मंडलं हृदो योगिनीमिर्निर्गुणः ॥
बद्धोस्ति पशुवन्मन्त्रस्तत्राशु भ्रूज मा विरम् ॥ २३

वसिष्ठ उवाच : हृत्यं निशम्य शवाणि तेजोदीप्तिदिङ्मुखा ॥
अभ्यधावत्सुसंक्रुद्धा वैलाशस्त्रिरानृप ॥ २४

श्रीमालं कौत्रमागत्य निशीथे चत्वरं क्षणात् ॥
अरिष्टादाविरभवत् हुंकारस्वनमैरवा ॥ २५

देवीतेजोविनिर्दग्धं योगिनीमण्डलं ततः ॥
पतितं तद्गणान्भूयो निश्चेष्टीभूय भूपते ॥ २६

मन्त्रानथोपसंहृत्य देवीदेवमवाचत ॥
लब्धसंज्ञाः क्षणनाथ योगिन्यस्तां सुरेश्वरीम् ॥ २७

१ ए देविदेवमवाचत

(४७६)

- दृष्टुवस्तां महास्तात्रैः सत्त्वेनार्थि गता भुवि ॥ २८
- देव्युवाच :- माकुर्व्वमिदं भूयो दूरंऽस्मादपसर्पत ॥
अथ प्रभृति वृद्धोऽस्मिन् करिष्येहं सदा स्थितिम् ॥ २९
- योगिन्य ऊचुः स्थातव्यमिह देवेशि हिताय जगतां त्वया ॥
चतुर्दशीदिने प्राप्ते पूजयिष्यामहे व्यम् ॥ ३०
- वसिष्ठ उवाच :- इत्युक्त्वा प्रथयुः सिद्धा योगिन्यश्चत्वरदुमात् ॥
ततस्तद्भुक्तमाज्ञाय शिवामित्याह शंकरः ॥ ३१
- देवदेव उवाच :- यस्त्वां देवि स्थितामत्र पूजयिष्यति मानवः ॥
दास्यामि सगणास्तैषां वाञ्छितानि न संशयः ॥ ३२
- प्रादुर्भूतासि निम्बाकृषं रिष्टहन्तुमना मम ॥
अरिष्टा नाम तेन त्वं लोकं स्थाता भविष्यसि ॥ ३३
- देव्युवाच :- ये मां सम्यक् परिज्ञाय पूजयिष्यन्ति देहिनः ॥
सदा तेभ्यः प्रसन्नाहं वरदा चंद्रशेखर ॥ ३४

७७-

- १ बी सान्त्वनार्थिगता भुवि
२ बी अथ प्रभृति लोके स्मिन्
१ ए ति

(४७७)

अरिष्टेति त्वया दत्तं मम नाम दिवामुखे ॥

त्रिपठेष्टतथारात्रौ विपदस्तस्य न क्वचित् ॥ ३५

वसिष्ठ उवाचः-हृत्युक्त्वा सा तदा देवी स च देवो महेश्वरः ॥

कैलाशं जग्मतुः शीघ्रं विमानवरमास्थिता ॥ ३६

ततः प्रभृति सा देवी अरिष्टा नाम विश्रुता ॥

श्रीमाले वरदा पुसा प्रादुर्भूता महेश्वरी ॥ ३७

श्रीर्व्यमिदमास्थानं नरैः श्रद्धासमन्वितैः

योगिन्यां येन तुष्यन्ति शिवश्च शिष्या सह ॥ ३८

-०-

इति श्रीअरिष्टा देवी महात्म्यं नाम द्विपंचाशत्तमोऽध्याय ॥ ५२

अध्याय ५०-५१ जो इस पुस्तक में है

श्री में नहीं है अतः पंचाशत्तमो अध्यायः

श्री का ५२

- माना गया ।

१- ५ त्रि